

KIEGÉSZÍTÉS

A GOMBAGYŰJTÉS LEHETŐSÉGEI ÉS SZABÁLYAI

**/Gombászati füzetek 33. szám, Székesfehérvár, 2010, írta:
Dr. Dravecz Tibor/**

című anyaghoz

„A gombagyűjtés lehetőségei és szabályai” címen a Székesfehérvári Gombászok Baráti Körében tartott előadás szerkesztett változata található a címben említett összeállításban. A cél a gombagyűjtésre vonatkozó jogi és szakmai szabályok ismertetése volt. Mivel a gomba-előfordulások legfontosabb helyei az erdők, így természetes, hogy a 2009-ben hatályba lépett, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény, valamint ennek végrehajtásáról hozott 153/2009. /XI.13./ FVM rendelet gombákkal összefüggő részeinek alapos ismertetését feladatombnak tekintettem. Más kapcsolódó jogszabályokat is tárgyaltam. Összefüggő, áttekinthető képet igyekeztem felvázolni.

Az anyagban foglalkoztam a földalatti gombákra vonatkozó, az általánostól eltérő szabályozással is. Ismertettem idevonatkozóan mindazt, ami az említett jogszabályokban már közzétételre került. Utaltam arra is, hogy a törvény végrehajtására később megjelenő és hatályba lépő jogszabály is készül.

Már 2010 tavaszán közigazgatási egyeztetetésre bocsátották a földalatti gombák gyűjtésére vonatkozó rendelet tervezetét, majd ugyanezen év őszén ennek a tervezetnek újabb változatát.

Végül is a 24/2012. (III.19.) VM rendelet szól a földalatti gombák gyűjtéséről.

Ennek csaknem teljes szövegét az alábbiakban olvashatják, tanulmányozhatják az érdeklődők:

A vidékfejlesztési miniszter 24/2012. (III. 19.) VM rendelete a földalatti gombák gyűjtéséről

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 112. § (2) bekezdés 24. pontjában, a 10. § (1) és (2) bekezdése vonatkozásában a 112. § (2) bekezdés 9. pontjában, a 10. § (3) bekezdése vonatkozásában a 112. § (4) bekezdés 2. pontjában, az 1. § vonatkozásában az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdés 41. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § c), e) és l) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a következőket rendelem el:

1. § (1) Földalatti gombát (a továbbiakban: trifla) csak az a személy gyűjthet, aki
a) a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) szervezésében tartott, a trifla gyűjtésére
vonatkozó hatósági jellegű képzést eredményesen elvégezte,

b) vagy az Európai Gazdasági Térség valamely szerződő államában azzal egyenértékű képzést szerzett.

(2) A képzés főbb témakörei:

- a) a földalatti gombák – beleértve a védett földalatti gombafajok – ismerete,
- b) a gazdanövények, élőhelyek ismerete,
- c) a gyűjtés szabályai,
- d) a kutyával történő gyűjtés szabályai,
- e) forgalmazás, ellenőrzés.

(3) A képzést eredményesen elvégzők számára a képzés szervezője tanúsítványt állít ki.

2. § (1) A trifla gyűjtése az erdőgazdálkodó által a gyűjtő részére kiállított előzetes írásbeli engedély alapján végezhető, amely visszavonásig érvényes.

(2) Az engedélyt az erdőgazdálkodónak vissza kell vonnia, ha a gyűjtő részéről a rendeletben vagy az engedélyben meghatározott gyűjtési feltételektől való eltérést tapasztal.

(3) Az erdőgazdálkodó a gyűjthető trifla mennyiségét és az engedély időbeli hatályát az írásbeli engedélyben meghatározhatja.

(4) Az engedélyt a gyűjtő a triflagyűjtés során mindig köteles magánál tartani.

(5) Az erdőgazdálkodó kizárólag a 7. § szerinti gyűjtési naplóval rendelkező személy részére adhat engedélyt.

(6) A magántulajdonban lévő erdő tulajdonosa saját erdejében, és az erdőgazdálkodó azon a magántulajdonban lévő erdőben, ahol ő az erdészeti hatóság által nyilvántartott erdőgazdálkodó, 20 dkg/nap vagy 3 db trifla/nap mennyiséget meg nem haladó gyűjtés esetén, ha azt kereskedelmi forgalomba nem hozza, mentesül az 1. §-ban, a 4. §-ban, valamint a 7. és 8. §-ban előírt kötelezettségektől.

3. § (1) A gyűjthető trifla fajokat és azok gyűjtési idejét a melléklet tartalmazza.

(2) A mellékletben nem szereplő trifla fajok csak a rendszertani, az elterjedési, és az ökológiai sajátosságok kutatása céljából – az erdőgazdálkodói engedélyen felül – az erdészeti hatóság külön engedélyével gyűjthetők.

(3) A kutatási célú gyűjtésre vonatkozó engedély kiadására irányuló eljárás során az erdészeti hatóság kikérheti megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkező szakmai szervezet véleményét.

(4) A kutatási célú gyűjtést az erdészeti hatóság a szakmai szervezet véleményének figyelembevételével – ha azt a kutatás célja indokolta teszi – a 4. § és a 6. § c), e) és f) pontjában szabályozott gyűjtési módoktól eltérően is engedélyezheti.

(5) Ha a melléklet szerinti fajokat a gyűjtési időn kívül, valamint a mellékletben nem szereplő fajokat a (2) bekezdésben előírt engedéllyel nem rendelkező személy találja meg, azokat fellelésük helyén a lehető legkisebb talajbolygatással vissza kell temetni.

4. § (1) Triflát gyűjteni kizárólag a szervezeti és működési szabályzat szerint trifla gyűjtéssel foglalkozó szervezetek által tartott, a triflagyűjtésről szóló képzésen igazoltan részt vett és azon alkalmassági vizsgát teljesített kutyával (a továbbiakban: triflakereső kutya), a triflakereső kutyát alkalmazó felelősségére lehet.

(2) Az (1) bekezdésben előírt vizsga alól mentesül az a triflakereső kutya, amely rendelkezik a rendelet hatálybalépése előtt kutyák részére szervezett triflagyűjtésről szóló képzés elvégzéséről szóló okirattal, vagy az Európai Gazdasági Térség valamely szerződő államában azzal egyenértékű alkalmassági vizsgáról szóló okirattal.

(3) A gyűjtőnek a trifla gyűjtés időpontját a vadászatra jogosultnak – amennyiben az nem azonos az erdőgazdálkodóval – be kell jelentenie.

5. § (1) A triflakereső kutya egyedi azonosításáról a triflakereső kutya tulajdonosa a külön jogszabály szerinti elektronikus azonosítóval (a továbbiakban: transzponder) köteles gondoskodni.

(2) Egy gyűjtő egyidejűleg legfeljebb két triflakereső kutyával gyűjthet, amelyeket köteles az állat egészségét és biztonságát nem veszélyeztető, jól látható megkülönböztető jelzéssel ellátni.

(3) A gyűjtő a 4. § (1) bekezdése szerinti képzésen való részvételt és az alkalmassági vizsgát tanúsító, vagy a 4. § (2) bekezdés szerinti okiratot, valamint a transzponder beültetését igazoló okiratot a trifla gyűjtése során köteles magánál tartani.

(4) A trifla felszedését a triflakereső kutya által megjelölt ponton az erdőtalaj és a gomba micéliumok kiszáradás elleni védelmének figyelembe vételével kell végrehajtani, a célnak megfelelő legfeljebb 5 cm élszélességű eszköz segítségével.

6. § A trifla gyűjtése során az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben

(a továbbiakban: Evt.) megfogalmazottak figyelembevételével tilos:

- a) az ásás, kapálás, gereblyezés;
- b) a növények gyökérzetének indokolatlan károsítása;
- c) az éretlen gomba gyűjtése;
- d) a trifla fészket betemetetlenül hagyni, vagy azt nem az ott kitermelt talajjal betemetni;
- e) a trifla keresése és gyűjtése napnyugta és napkelte közötti időszakban;
- f) a mellékletben meghatározottakon kívüli triflafajok gyűjtése, valamint a mellékletben meghatározott gyűjtési időn kívüli gyűjtés;
- g) a trifla felszedése 5 cm-nél nagyobb élszélességű eszközzel.

7. § (1) A gyűjtő köteles a gyűjtésről gyűjtési naplót vezetni.

(2) A gyűjtési napló az alábbi adatokat tartalmazza:

- a) a gyűjtő neve és lakcíme;
- b) az 1. § (1) bekezdés a) vagy b) pont szerinti képesítést igazoló okirat száma, az okirat megszerzésének ideje, és helye;
- c) a gyűjtési terület erdőgazdálkodójának erdőgazdálkodói kódja;
- d) a gyűjtött gomba faja, mennyisége (grammban), a gyűjtés ideje (év, hónap, nap).

(3) Az első gyűjtési naplót az 1. § (1) bekezdés a) pontja szerinti képzés elvégzésekor a gyűjtő a NÉBIH -től kapja meg.

(4) Az első gyűjtési naplót az 1. § (1) bekezdés b) pontja szerinti képzést igazoló okirat bemutatásával – a gyűjtő kérelmére – a NÉBIH állítja ki.

8. § (1) Ha a gyűjtési napló betelik vagy megsemmisül, további napló a NÉBIH -től igényelhető.

(2) A NÉBIH az új napló kiadásakor a régi naplót érvénytelenítése után a gyűjtőnek visszaadja.

(3) A gyűjtési napló 7. § (2) bekezdés d) pontja szerinti adatait a gyűjtőnek a gyűjtés befejezésekor, a gyűjtés helyszínének elhagyása előtt kell kitölteni.

(4) A gyűjtő a gyűjtési naplót az erdőgazdálkodó kérésére köteles bemutatni.

(5) Az Evt. 108. § (1) bekezdés g) pontja szerint erdővédelmi bírság fizetésére kötelezett gyűjtőtől az erdészeti hatóság a gyűjtési naplót két évre visszavonja.

(6) Az Evt. 108. § (1) bekezdés g) pontja szerint erdővédelmi bírság fizetésére kötelezett, gyűjtési naplóval nem rendelkező személy részére az erdészeti hatóság gyűjtési naplót két évig nem ad ki.

9. § (1) E rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) E rendelet 1–8. §-ai 2013. január 1-jén lépnek hatályba.

(3) A rendeletnek a műszaki szabványok és szabályok, valamint az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok terén információs szolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, – a 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított – 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8–10. cikkében előírt egyeztetése megtörtént.

10. § /Mellőzöm a közlését, lásd a kapcsolódó megjegyzéseimet, DT/

*Dr. Fazekas Sándor s. k.,
vidékfejlesztési miniszter*

Melléklet a 24/2012. (III. 19.) VM rendelethez

Gyűjthető trifla fajok és gyűjtésük ideje

1. valódi szarvasgombák:

1.1. *Tuber aestivum* Vittad., nyári szarvasgomba (beleértve *Tuber uncinatum* Chatin, burgundi szarvasgomba) – június

15-től december 31-ig,

1.2. *Tuber mesentericum* Vittad., kátrányszagú szarvasgomba – augusztus 1-től december 31-ig,

1.3. *Tuber macrosporum* Vittad., nagyspórás szarvasgomba – szeptember 1-től december 31-ig,

1.4. *Tuber brumale* Vittad. (beleértve a *Tuber brumale* var. *moschatum* is), téli szarvasgomba – november 1-től március

15-ig,

1.5. *Tuber borchii* Vittad., késői szarvasgomba – november 15-től április 15-ig,

1.6. *Tuber magnatum* Pico, isztriai szarvasgomba – október 1-től december 31-ig.

2. egyéb földalatti gombák:

2.1. *Choiromyces meandriformis* Vittad., fehér szarvasgomba – június 10-től október 15-ig,

2.2. *Mattiolomyces terfezioides* (Matt.) Ed. Fischer, homoki szarvasgomba – augusztus 20-tól november 15-ig,

2.3. *Melanogaster broomeianus* Berk., Változékony kocsonyás-álpöfeteg – egész évben,

2.4. *Melanogaster variegatus* (Vittad.) Tul., Vörösarna kocsonyás-álpöfeteg – egész évben,

2.5. *Melanogaster ambiguus* (Vittad.) Tul., Apró kocsonyás-álpöfeteg – egész évben.

M A G Y A R K Ö Z L Ö N Y • 2012. évi 31. szám 6335

Megjegyzések és további kapcsolódó ismeretek a fenti rendelethez:

1./ Az földalatti gombák gyűjtésével és forgalmazásával kapcsolatban felhívom a figyelmet az étkezési célra forgalomba kerülő vadon termett gombák gyűjtéséről, feldolgozásáról, forgalomba hozataláról szóló 107/2011. (XI.10./ VM rendeletre, amely 2011. november 25-én lépett hatályba.

Részletesen: lásd a rendelet címével lényegében megegyező című összeállítást /Gombászati füzetek 36. szám, Székesfehérvár, 2012, összeállította: Dr. Dravecz Tibor/.

2./ Az előbbieken közölt 24/2012. (III.19.) VM rendelet március 20-án lépett hatályba, kivéve a **rendelkezések döntő részét kitevő 1-8. §-ait, amelyek 2013. január 1. napján lépnek hatályba.**

3./ A rendelet 1. §-ban említett Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal /NÉBIH/ a 23/2012. (II.29.) Korm. rendelet alapján létesült 2012. március 15-i időponttal, és magában foglalja a korábbi Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalt /MgSzH/, valamint a korábbi Magyar Élelmiszerbiztonsági Hivatalt /MÉBIH/. Az MgSzH-ra utalás van az 1./ pontban említett jogszabályban is.

4./ A rendelet csak az erdőnek tekinthető területen előforduló, termő földalatti gombákra vonatkozik.

5./ A rendelet a törvényi felhatalmazás alapján széles körben keletkezett és korlátoz jogokat. Sok érintett jelentős érdeksérelme valószínűsíthető. Mindezek mellett az értelmezése és alkalmazása sem látszik problémáktól mentesnek. Már is bőségesen találhatók különféle vélemények ezekkel összefüggésben, különösen Internetes felületeken.

6./ A rendelet 10. §-a témánkkal közvetlenül nem függ össze, ezért mellőztem felvételét.

Székesfehérvár, 2012. április 4.

Dr. Dravecz Tibor